

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Bedömning av muntlig språkfärdighet i andra inhemska språket och främmande språk

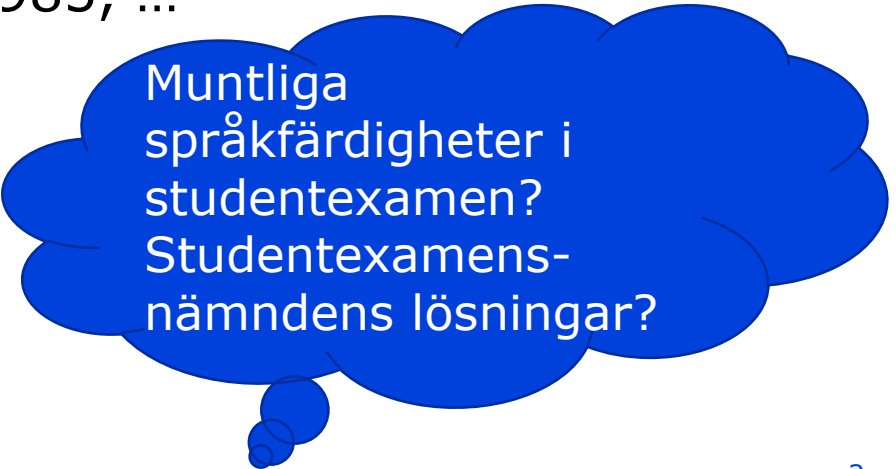
Läroplanslabb, GLP 2019 30.8./1.9.2021

Yvonne Nummela

Bedömning av muntlig språkfärdighet, språken GLP 2019

- Utgångspunkt i gymnasielagen 714/2018
 - *I språkundervisningen ska den studerandes muntliga språkfärdigheter bedömas utöver de övriga delområdena inom språkkunskaperna. De muntliga språkkunskaperna kan bedömas genom ett separat prov. (Gymnasielagen 714/2018, 37 § 4 mom.)*
- Utgångspunkt i läroplansgrunderna
2019, 2015, 2003 (förtydligad 2009), 1994, 1985, ...

Muntliga
språkfärdigheter i
studentexamen?
Studentexamens-
nämndens lösningar?

Bedömning av muntlig språkfärdighet, GLP 2019

- I samband med de obligatoriska och valfria studierna [i det andra inhemska språket och främmande språk] bedöms även den studerandes muntliga språkfärdigheter.
- I den valfria modulen 8 i A-lärokursen och den valfria modulen 8 i lärokursen i modersmålsinriktad finska samt i den valfria modulen 6 i B1-lärokursen ska bedömningen basera sig på prestationer som den studerande visat under studierna och på vitsordet **i det prov i muntlig språkfärdighet som Utbildningsstyrelsen utarbetar eller på vitsordet för andra prestationer som den studerande visat i enlighet med Utbildningsstyrelsens separata anvisningar.** Förutsättningarna för bedömning av studieavsnitten som bildas av ovannämnda moduler uppfylls när den studerande har visat sådant kunnande som krävs för studieavsnittet och avlagt det prov i muntlig språkfärdighet som Utbildningsstyrelsen utarbetar eller visat andra prestationer i enlighet med Utbildningsstyrelsens anvisningar

Ändringar enligt GLP 2019

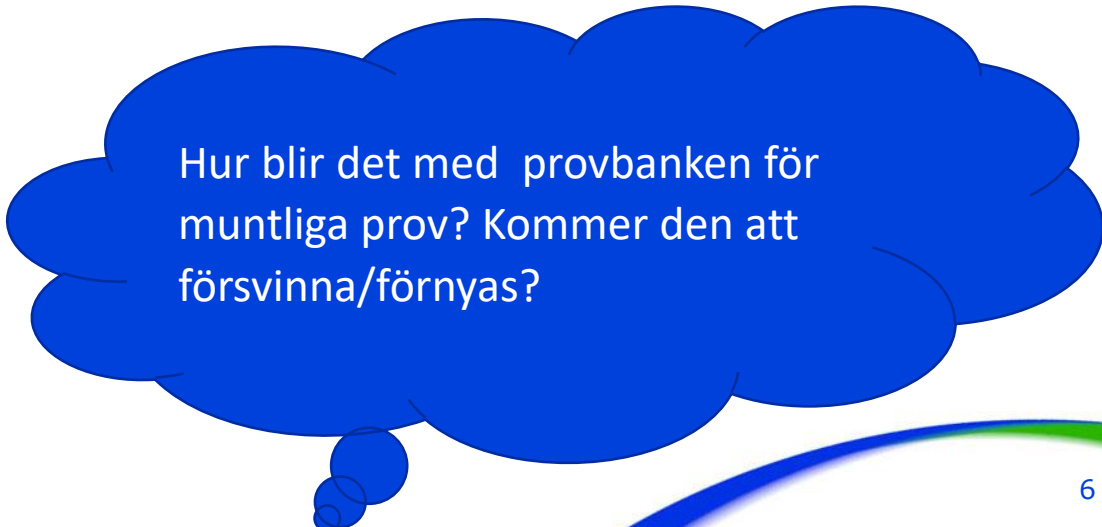
- Bedömning av målen för kunskapsnivåerna synligare än tidigare
- Muntliga prov på kunnande/muntliga prestationer (suulliset näytöt)
- Möjligt att få intyg över muntliga färdigheter även i B2/B3-lärokurserna

A- och B1-lärokurserna

A- och B1-lärokurserna, vad ändras INTE

- Provet i muntlig språkfärdighet → ingår i valfria studier i modulen i muntlig språkfärdighet (t.ex. FINA8 *Kommunicera och påverka aktivt*)
 - Provet i muntlig språkfärdighet är en del av kursprestationen/studieavsnittet
 - Provbanken: suko.oph.fi (tillsvidare samma tjänst som tidigare). Ny tjänst under utveckling, integreras i Studieinfo. Tidpunkt för övergång ännu oklar.
 - Intyget över muntlig språkfärdighet ges som en bilaga till avgångsbetyget

Hur blir det med provbanken för muntliga prov? Kommer den att försvinna/förnyas?

A- och B1-lärokurser, vad ändras

Provet i muntlig språkfärdighet, studieavsnitt:

- Sifferbedömning och bedömning av kunskapsnivå. **Om man vill**, kan en verbal beskrivning av den studerandes kunnande även inkluderas.
- Tillfälligt intyg kan ges **enligt den studerandes önskemål** (sv, fi, en och eventuellt även på andra provspråk)
- Nya, **uppdaterade anvisningar**, omarbetade i enlighet med de gamla. Kan i fortsättningen tillämpas även för studierna enligt GLP 2015.
- De nya materialet finns fr.o.m. september/oktober i suko.oph.fi (sv/fi). Information på kommande.

Plock från de nya (omarbetade) anvisningarna (provbanken)

- **Anvisningar som gäller anordnande av prov** (läraren), deltagande i provtillfälle (den studerande)
- **Anvisningar som stöd för bedömning**
 - Nivåskalan
 - Tidsbokning (blankett, modell)
 - Bedömningsblankett (modellbotten)
 - Omvandling av kunskapsnivå till siffervitsord (principerna)
 - FAQ, på Utbildningsstyrelsens webbsidor (oph.fi/sv) <https://www.oph.fi/sv/suullisen-kielitaidon-arviointi-lukiossa>(under konstruktion

Ersättande av det muntliga provet med andra prov på kunnande, A- och B1-lärokursen

Om genomförandet (av prov vs andra prov på kunnande) avgörs lokalt. Man kan även komma överens om att läraren beslutar om genomförandet.

1. Den studerande sammanställer sina prov på muntligt kunnande till en helhet

- Den studerande samlar inspelningarna. Även prestationer från andra studieavsnitt kan utnyttjas.
- Den studerande **väljer själv vilka inspelningar hen vill inkludera och gör en kort skriftlig sammanfattning** av prestationerna och som hen **presenterar för läraren**.

2. Presentationstillfället utgör ett *särskilt prov på kunnande*, ett tillfälle där läraren och den studerande tillsammans diskuterar den studerandes prestationerna. Läraren utnyttjar tillfället för att fastställa den studerandes kunskapsnivå. Flera studerande kan delta i ett och samma tillfälle samtidigt.

- Läraren kan begära in ytterligare muntliga prestationer och/eller kompletteringar.

3. Läraren fastställer kunskapsnivån för helheten. Läraren kan även utnyttja bedömningar som andra lärare gjort för tidigare studieavsnitt, men den lärare som håller presentationstillfället ansvarar för den slutliga bedömningen av kunskapsnivån. I intyget antecknas även siffervitsord, samt eventuellt en verbal beskrivning.

Den studerandes sammanställning av sina prov på kunnande/prestationer

- Bildar **en helhet (sammanställning)**
- Den studerande väljer de inspelningar som hen anser är tillräckliga för att fastställa kunskapsnivån. **Den studerande ansvarar själv för att de olika utvalda prestationerna visar tillräcklig svårighetsgrad.** Läraren handleder.
 - **3 – 5 olika typer av prov på kunnande.** Utgångspunkten är att läraren även ska kunna ge en bedömning även för B2 – C1-nivåerna!
 - Den totala längden för de muntliga prestationerna ca 10 minuter
 - Olika typer av muntlig produktion; interaktion
 - Situationer och sammanhang; stödjer sig på material
 - Ämne och nivå; konkret-abstrakt; förberedd-spontan (mera krävande, abstrakt ämne, t.ex. en förberedd presentation, deltagande i förhandling, för fram sin åsikt i en debatten eller argumentera)

Plock från de nya anvisningarna (prov på kunnande)

- **Anvisningar för avläggande av prov på kunnande/prestationer**
 - Exempel på sammanställning av prestationerna
- **Anvisningar som stöd för bedömningen**
 - Nivåskalan
 - Bedömningsblankett för prov på kunnande (modellbotten)
 - Omvandling av kunskapsnivå till siffervitsord (principerna)
 - FAQ, Utbildningsstyrelsens webbsidor oph.fi <https://www.oph.fi/sv/suullisen-kielitaidon-arviointi-lukiossa> (under arbete)

Exempel på hur proven på kunnande kan sammanställas

- **Prestation 1.** En viktig teknisk uppfinning, presentation under studieavsnittet. Förberedelsetid för presentationen + egen produktion 3 minuter. (åhörare)
- **Prestation 2.** Intervju av t.ex. släkting/morförälder under det muntliga studieavsnittet (4 minuter, egen produktion, högst 2 minuter)
- **Prestation 3.** En inspelad uppgift under det muntliga studieavsnittet (t.ex. Uttala svåra ord). Kort muntlig presentation (t.ex. Reflektion över den egna inlärningen, vad är svårt etc.) Egen produktion, ca 2 minuter.
- **Prestation 4.** Muntlig anteckning (inspelning) t.ex. dagboksanteckning, känslor inför det särskilda provet för kunnande. (Oförberedd/spontan muntlig produktion, ca 2 minuter.
- + *Särskilt prov på kunnande (presentationstillfälle):* den studerande presenterar de egna prestationerna för läraren.

--> Totala längden på den studerandes muntliga produktion, ca 9 minuter + särskilt prov på kunnande (presentationstillfälle) (uppskattningsvis 5 minuter per studerande)

Principerna för bedömning: användning av nivåskalan

- I nivåskalan som gäller muntliga produktion ingår förmåga att kommunicera, men muntlig produktion ingår och beskrivs även i egenskap av det vidgade textbegreppet inom målområdet *förmåga att producera texter*.
<https://eperusteet.opintopolku.fi/beta/#/sv/lukiokoulutus/6828810/tekstikappale/6828943>
 - Produktion av text: *tal* och *skrift*.
- Huvudprincip: vitsordet ges enligt kunskapsnivå A1.1 – C1.1. Undantag:
 - **Om prestationen underskrider målen** för nivå A1.1, ges vitsordet *under A1.1*.
 - **Om prestationen överskrider målen** för nivå C1.1, ges vitsordet *över C1.1*. Kunskapsnivå C2 kan inte ges.
 - Om prestationen är så knapp att den inte ger tillförlitligt underlag för bedömning ges inget vitsord alls -> prestationen avbruten, inget intyg över muntlig språkfärdighet ges.

Principer för bedömning: vad bedöms?

- Muntlig språkfärdighet består av många olika kvalitetsdrag: utförande av uppgiften, interaktion/förmåga att kommunicera, flyt, uttal, språklig bredd och exakthet
- I ett prov där man diskuterar/samtalar bedöms färdigheterna i att tala det andra inhemska språket/ett främmande språk med bekanta personer.
- **Den slutliga bedömningen av kunskapsnivå är en helhetsbedömning!**
 - Bedömningen kan göras enligt uppgift, men den slutliga bedömningen räknas inte (nödvändigtvis) ut som ett medeltal/-vitsord
 - Om prestationerna/proven på kunnande är ojämna: egenskaper som höjer eller sänker den slutliga nivåbedömning?
- Bedömningens principiella utgångspunkt: om inga andra motiveringar -> till den studerandes fördel

Frågor

- Hur genomförs bedömning av muntliga språkfärdigheter i praktiken?
 - den studerandes utgångspunkt tas i beaktande; likabehandling vs jämlikhet
 - helhetsbedömning
- Vilka typer av prov/uppgifter kan man använda för att bedömma studerandes muntliga kompetens?
 - provbankens uppgifter vs andra prov på muntligt kunnande
 - muntlig produktion (tal, presentation, monolog, ställa frågor), interaktion (dialog, diskussion; grupparbete, intervju, planering, samarbete); argumentera och föra fram åsikter, kommentarer (spontant, förberedda...)
 - mindre omfattande muntliga prov kan genomföras i (några) olika studieavsnitt (1. året + 2. året); Q-A

B2- och B3-lärokurserna

För B2- och B3-lärokurserna konstateras i Grunderna för gymnasiets läroplan följande om intyg över muntlig språkfärdighet

- B2-lärokurs:
 - Ett intyg över muntlig språkfärdighet **kan ges i vilket skede som helst** av studierna.
- B3-lärokurs
 - Ett intyg över muntlig språkfärdighet **kan ges** från och med modul 3 i enlighet med Utbildningsstyrelsens separata anvisningar.

I praktiken (B2, B3)

- Om möjligheterna att få intyg över muntlig språkfärdighet i samband med studierna i B2- och B3-lärokursen **avgörs lokalt.**
- **Separat muntligt prov behöver inte ordnas.**
 - Bedömningen som gäller intyget över muntlig språkfärdighet görs i huvudsak i samband med studierna som enskilda muntliga prestationer/prov på muntligt kunnande i B2- och B3-lärokurserna. Dessa prestationer kan ersätta anordnande av ett separat muntligt prov. Läraren bedömer kunskapsnivån för prestationerna.
 - *Ett lämpligt antal prov på kunnanden kan vara 2-3 uppgifter (enskilda prestationer) som utförs under studieavsnittet ifråga. Läraren kan ge en uppgift/uppgifter att utföra vid ett visst/överenskommet tillfälle till de studerande som vill ha intyg över muntlig språkfärdighet.*
 - Prestationer spelas in som stöd för bedömningen.
 - Om läraren så vill kan ett separat muntligt prov anordnas i slutet av studieavsnittet och användas som grund för intyget över muntlig språkfärdighet.

Bedömning av muntlig språkkunskap är knuten till målen för kunskapsnivån för modulen (B2, B3)

- En bedömning av muntligt kunnande ges i form av kunskapsnivå.
 - Bedömningen görs i relation till målen och innehållet för modulen i samband med vilken intyget över muntlig språkfärdighet ges.
 - Till exempel FSB3, modul 3: kan kommunicera enligt målen för kunskapsnivå A1.2.
 - Läraren behöver inte bedöma kunnande som överskrider målen för den kunskapsnivå som ställts upp för modulen.
 - Om den studerande visar kunnande som överskrider målen för modulens kunskapsnivå kan läraren göra ett tillägg om detta i textfältet på intyget, till exempel enligt följande:
 - .. i samband med studierna har en bedömning av kunnande enligt kunskapsnivå [A1.1-C1.1] gjorts. Den studerande har ändå visat kunnande som överskrider den här kunskapsnivån.
- För att skriva in informationen om bedömning kan läraren använda färdigt utarbetade blankettmodeller (suko.oph.fi; på kommande)

Tabeller för självvärdering som stöd för bedömningen av muntliga språkfärdigheter (B2, B3)

- Som stöd för bedömningen kan tabellerna för självvärdering av muntlig språkfärdighet användas och som är utarbetade för målen för de uppställda kunskapsnivåerna

<https://www.oph.fi/sv/b3-ja-b2-kielten-suullisen-kielitaidon-itsearviointitaulukot>

- Tabellerna är utarbetade för att hjälpa den studerande att bilda sig en uppfattning om vilka språksituationer/kontexter som ingår i studierna i B2- och B3-lärokurserna, och som den studerande förväntas klara av eller ha förutsättningar för att hantera.
- I tabellerna ingår situationer/kontexter med anknytning till **olika ämnesområden som behandlas i studierna**. Listan över ämnesområdena är inte fullständig och utesluter inte behandling av andra innehållsområden som ingår i läroplansgrunderna.

Intyg och prestationsanteckningar (B2, B3)

- Intyget över muntlig språkfärdighet ges som bilaga till avgångsbetyget. I bilagan till avgångsbetyget ingår en bedömning av kunskapsnivå för den studerandes kunnande samt **bedömningen av kunskapsnivån omvandlad till ett siffervitsord.**
- I bilagan *kan* även ingå en verbal beskrivning av den studerandes kunnande tilläggas.
- Om den studerande ges intyg över muntlig språkfärdighet i flera studieavsnitt i en och samma lärokurs ges det sista intyget som bilaga till avgångsbetyget (avbrutna studier, osäkerhet inför fortsättningen av studierna, arbetssökande)
- Läraren kan printa ut ett **tillfälligt intyg** över muntlig språkfärdighet som kan ges till den studerande före hen fått avgångsbetyg. En modell för ett tillfälligt intyg finns på tjänsten suko.oph.fi

Omvandling av kunskapsnivå till siffervitsord

- Inte helt problemfritt, måste göras. Gymnasielagen vs den europeiska referensramen
- Separata omvandlingstabeller för lärokurser, språken eller moduler görs inte
- Kunskapsnivå → siffervitsord:
 - relaterad till målen för den kunskapsnivå som är uppställd för språkstudierna ifråga. Siffervitsorden motsvarar utmärkt (10), berömlig (9), god (8), nöjaktig (7), försvarlig (6) ja hjälplig (5).
 - Är följande skala tillräcklig?
 - **god** dvs. motsvarar målen för den uppställda kunskapsnivån för studierna (vitsordet 8)
 - **utmärkt** dvs. överskrider tydligt målen för den uppställda kunskapsnivån (vitsordet 10)
 - **försvarlig** dvs. underskrider tydligt målen för den uppställda kunskapsnivån (vitsordet 6).

Tack!

